

Hertil kommer, at Foreningerne har søgt den samfundsskabte Merværdi begrænset ved Bestemmelser om, at der paa deres Arealer kun maa bygges Enkeltmands-Huse, og at der ikke maa opføres andre Forretningshuse end dem, som Foreningerne selv opfører og høster Udbyttet af.

Hermed har vore Foreninger ment at bidrage, hvad de formaar, til at bevare disse Huse for den Samfundsklasse, som Medlemmerne tilhører: Arbejdere og dermed ligestillede, og til at udelukke Spekulation og endelig til at konsolidere Foreningerne i økonomisk Henseende.

Efter Udtalelser, som den højtærede Finansminister fremkom med under Lovforslagets første Behandling, mener vi at kunne slutte, at det er Ministerens Anskuelse, at Loven skulde tjene til at støtte saadanne Foreninger, og det turde da ogsaa være givet, at Foreninger, der arbejder efter disse Principper, vil afgive den største Sikkerhed for disse Laan, og at det i dem ikke gælder en øjeblikkelig Gevinst for Medlemmerne, men om varige Hjem.

Men som det af det foran anførte vil ses, kan den Laanesum, der efter Forslaget bliver til Raadighed, kun strække til Laan i en meget ringe Del af de Huse, som blot de af os repræsenterede Foreninger agter at opføre i de kommende 5 Aar, og der kan, som sagt, være adskillige andre Foreninger Landet over, der kan ønske Statslaan.

Man kan da komme til at staa overfor et vanskeligt Valg af, hvilke Foreninger man skal begunstige og hvilke ikke, og Valget kan blive følt som en Uretfærdighed af de Foreninger, der ikke fik Statslaan, skønt de arbejder paa ganske samme Basis som den eller de Foreninger, der fik Statslaan.

Ifald Tanken om Statslaan i 1ste Prioritet fastholdes, er det derfor vor ærbødige Anmodning, at det samlede aarlige Laanebeløb forhøjes meget betydeligt.

Men vi turde maaske gøre opmærksom paa, at Staten paa en lige saa virksom Maade, ja, maaske paa en endnu mere virksom Maade, kunde støtte Byggeforeningerne i deres Virksomhed ved i Stedet for at yde Laan i 1ste Prioriteter at yde Laan mod Sikkerhed i 2den Prioritet.

Det vil neppe volde sundt funderede Byggeforeninger Vanskelighed at opnaa en tilfredsstillende 1ste Prioritet i sine Huse; hvorimod det ofte vil volde dem betydelig Vanskelighed at skaffe en 2den Prioritet, og de i hvert Fald kun kan opnaa den med Kurstab og til en ret betydelig og tyngende Rentefod.

Det vil derfor være af overordentlig økonomisk Betydning for Byggeforeningerne, om det forelagte Lovforslag — forudsat at Regering og Rigsdag ikke mener at kunne gaa ind paa en meget betydelig Forøgelse af de aarlige Laanesummer til Udlaan i 1ste Prioritet — kunde ændres saaledes, at Loven kom til at gaa ud paa at yde 2den Prioritets Laan i Byggeforeningshuse indenfor en Laanegrænse af f. Eks. 85 pCt. af Ejendomsskyldvurderingen under Forudsætning af, at de Byggeforeninger, hvortil der ydes Laan, er ordnede paa en saadan eller en lignende Maade som de, vi repræsenterer.

I saa Fald vilde der antagelig i hvert Hus til en Ejendomsskyldvurdering, som tidligere anført, kræves en 2den Prioritet paa 1,500 à 2,000 Kr. Det vil sige, at de Haveboligforeninger, som vi repræsenterer, vilde have Brug for en samlet Laanesum paa ca. 2 Mill. Kr., medens vi er ude af Stand til at beregne, hvor meget andre eksisterende eller senere stiftede Byggeforeninger kan ønske at laane i det Tidsrum, Loven kommer til at gælde. Men antagelig vil man komme op imod 4 Mill. Kr., altsaa ca. 800,000 Kr. om Aaret.

En Laanegrænse af 85 pCt. af Ejendomsskyldvurderingen vil efter vor Formening neppe kunne medføre Tab for Laangiveren. Byggeforeningerne nødsages derved til at skaffe 500 à 1,000 Kr. til hvert Hus, de opfører, og dette turde være tilstrækkelig betryggende for 2den Prioritets-Laangiveren, i Særdeleshed som Forholdene naturnødvendigt medfører, at det kun er de mest fremadstræbende og bedst situerede Arbejdere og Funktionærer, der samles i Byggeforeningerne for ved fælles økonomiske Kræfter at skaffe sig deres egne Hjem. Hertil kommer, at Lovgivningsmagten kan stille Krav om, at Byggeforeningerne i saa Fald skulde optage amortisable Laan i 1ste Prioritet, hvorved Statens Sikkerhed for 2den Prioritets Laan vilde forøges efterhaanden.

Som sagt vilde Staten yde Byggeforeningerne en betydelig Støtte paa den anførte Maade ved 2den Prioritets Laan, og den kan gøre det uden at lide noget